Тыднёвік Магілёўскі

№ 15 (15)
8.08.97.

РЭДАКТАРСКІЯ НАТАТКІ

...ТАКАЯ РАБОТА ЁСЦЬ У КОЖНАГА З НАС

Я пішу гэтыя нататкі ў панядзелак (гэтага вымагае графік выхаду газеты) і, значыць, пройдзе пяць дзён, пакуль патрапяць яны да чытача. У сітуацыі вакол і ў сувязі з арыштам творчай групы Паўла Шарамета за гэты час могуць здарыцца перамены. Добра, калі на карысць журналістаў. Але сутнасці таго, што адбылося, гэта не закране. Менавіта яна ж, сутнасць, і ёсць тут самае галоўнае. Пра яе ўжо вымаўлена шмат самых розных словаў і з самых розных пазіцый.

Але пры ўсім гэтым мяне асабіста засмучае вось што: як не была Беларусь — яе незалежнасць і самавартасць — тэмай усіх папярэдніх "інтэграцыйных" размоваў, так няма такой тэмы і сёння.

Ні дэмакрат Ельцын, ні ягонае прагрэсіўнае маладое атачэнне, ні сп. Дарэнка з усім ОРТ, якія нарэшце звярнулі ўвагу на тое, з кім яны "інтэгруюцца" (хаця не маглі не разумець гэтага і раней), зусім не заклапочаны ***ЎЛАСНА БЕЛАРУССЮ І ЯЕ НАРОДАМ*** *і "ў лепшых імперскіх традыцыях" так і не адчуваюць, што ў нас есць* ***НАТУРАЛЬНАЕ ПРАВА*** *на суверэнітэт і самастойнае развіццё без увагі на Расію і любыя іншыя краіны. (Гэтая ўвага паміж дзяржавамі абавязковая, але зусім па іншых матывах і ў іншых праявах).*

Тое, што Беларусь пры Лукашэнку не можа і не хоча быць самастойнай краінай, для іх ясна як белы дзень. Адсюль "інтэграцыя" і нават перспектыва зліцця двух краінаў. А гэта для іх пераўзыходзіць каштоўнасць асабістага лёсу аднаго ці двух журналістаў і пераважвае ўсе беларускія парушэнні правоў чалавека. Маскоўскае кіраўніцтва, адчуўшы, што з такім характарам, як у Лукашэнкі, можна і згубіць Беларусь ***ДЛЯ СЯБЕ***, *напалохалася і пачало пераконваць сябе і свайго сябра ў тым, што "ніякая сітуацыя не можа паставіць пад пагрозу наш саюз, дружбу і адзінства". Між іншым, сам Лукашэнка і падказаў Маскве такі паварот у канфлікце, калі ледзь не адкрыта запытаўся ў крамлёўскага начальства: вам што даражэй, лёс нейкага там Паўла Шарамета або лёс саюза?!*

Маскве даражэй Лукашэнка, бо без яго Беларусь станецца суверэннай, а з ім яна — ў расійскай кішэні. Таму і даруе "старэйшая сястра" беларускаму рэжыму ўсе ягоныя дзікунствы. Таму і выратаваў маскоўскі "палітычны дэсант" той лістападаўскай ноччу свайго стаўленніка ад натуральнага імпічменту. Таму і заплюшчвае Ельцын вочы і затыкае вушы на амаль штодзённыя абразы ў свой і ў адрас сваіх найбліжэйшых паплечнікаў. Не рэагуе на лукашэнкаўскае сяброўства з чырвонай расійскай апазіцыяй. Не замінае рэжыму свайго малодшага сябра душыць дэмакратыю, нацыянальнае адраджэнне і будаваць "рынкавы сацыялізм". ***ГЕАПАЛІТЫЧНЫЯ СТРАТЭГІЧНЫЯ ІНТАРЭСЫ***, *— як яны іх разумеюць, — вось што кіруе крамлёўскімі палітыкамі.*

Зразумела, што ў свой час Крэмль знойдзе падставу і магчымасць для таго, каб адмовіць Лукашэнку ў падтрымцы: нэрвовы, непаслядоўны і дыскрэдытуючы маскоўскі палітычны бамонд беларускі сябар ў рэшце рэшт "дапячэ" Маскву. Але адбудзецца гэта не раней, чым крамлёўскія стратэгі вырашаць, што павярнуць "інтэграцыю" назад беларускія нацыянальныя сілы ўжо не змогуць... Вось і ўсе ельцынскія "клопаты" аб дэмакратыі і правах чалавека, якія так спадабаліся гэтымі днямі многім беларускім і расійскім палітыкам, а таксама "звычайным людзям". А на сумленнага і смелага Калінінградскага губернатара, які адмовіўся падаць руку дыктатару, дружна пакрыўдзіліся і ў Мінску, і ў Маскве.

Другая акалічнасць, што не дае спакою. Прыкра назіраць, як нашыя "дзяржаўныя" журналісты забыліся на прафесійную салідарнасць і наперабой спяшаюцца услед за "вдохновителем всех наших побед" як мага балючай ударыць сваіх маскоўскіх калегаў. Пры гэтым ніхто на БТ і ў дзяржаўных газетах не сумняваецца ў іхняй віне, якую пацвердзіць або абвергнуць (напомнім для прапагандыстаў высокай ступені беларускага праваапарадку) можа ***ТОЛЬКІ СУД***. *Аднак нашыя карэспандэнты з БТ і "партыйных" газет ідуць са сваімі пытаннямі не да следчых, не ў пракуратуру, не ў КГБ. Яны ідуць на вуліцы, да выпадковых прахожых, якіх і робяць саўдзельнікамі несудовага абвінаваўчага працэсу. Бессаромна і недапушчальна фарміруецца грамадская думка, якая грунтуецца не на матэрыялах адкрытага судовага працэсу, а на эмоцыях, аўтарытэце прэзідэнта, іншых афіцыйных асобаў і папулярнасці газет.*

Так заўсёды бывае пры дыктатуры: рэжым імкнецца зрабіць закладнікамі сваіх дзеянняў многіх, павязаць людзей агульнай віной. Ці не так адбывалася ў жудасна знакамітым 37-м годзе?..

Выратаванне ў нас адно, якога мы пакуль так і не паспыталі: будаваць нацыянальную суверэнную краіну. Так недаравальна мала для гэтага зрабілі і робім ўсе мы. Канешне, тлумачэнняў гэтаму шмат. Але ж успомнім і знакамітую прымаўку: хто не хоча нічога рабіць — шукае апраўдання, хто хоча — знаходзіць магчымасць. За гэта, вядома, у нас можна пацярпець, як гэта здарылася днямі з журналістамі, якія проста сумленна выконвалі сваю работу.

Такая ***СВАЯ РАБОТА*** *на карысць роднай краіны ёсць у кожнага з нас. І яе не зробяць замест нас ні тэлежурналісты, ні палітыкі, ні міжнародная супольнасць. Яны могуць дапамагчы і падтрымаць. А ўсё астатняе — наш выбар, наша работа і наша адказнасць.*

Генадзь СУДНІК.

P.S. А што да арышту Паўла Шарамета і ягоных супрацоўнікаў, дык ТМ выказвае свой рашучы пратэст уладзе і поўную салідарнасць калегам.

Да нашых чытачоў

Рэдакцыя ТМ ніколі на хавала ад чытачоў сваіх праблемаў, бо яны — адлюстраванне ўмоваў, у якіх усе мы жывём. А значыць, гэта нашыя агульныя праблемы. Адна з іх — фінансавая. У сувязі з ёй на летні час мы вымушаны скараціць перыядычнасць выхаду газеты да 2-х разоў на месяц. Такім чынам, НАША НАСТУПНАЯ СУСТРЭЧА — 22 ЖНІЎНЯ.

Да нас у рэдакцыю патрапіў дакумент, з якім мы вырашылі пазнаёміць чытачоў. Ён дае добрае ўяўленне аб мэтадалогіі работы нашых, так бы мовіць, праваахоўных органаў. Прачытайце ўважліва — і вы ўсё зразумееце.

Перад вамі не нейкая канцэлярская папера, якіх кожнае ведамства выдае штодзень безліч, добра разумеючы ім цану. Тут вам не жартачкі і не бюракратыя. Гэта пастанова на ператрус, пры праведзенні якога ўсе правы на баку тых, хто заявіўся да вас на хату, або, як у нашым выпадку, у офіс. А гаспадары офіса, незалежна ад таго, дасць ці не што-небудзь ператрус, ужо амаль што злачынцы ці, у лепшым выпадку, падазраваемыя, якіх для грамадскага спакою можна і запроста забраць з сабой.

Звярніце ўвагу на тое, як "пераканаўча" фармулюецца прычына ператрусу, на падставе якой і выносіцца пастанова, падпісаная следчым па "важнейшим делам". Цікава таксама і што збіраліся шукаць праваахоўнікі ў офісе палітычнай арганізацыі, якая працуе не ў падполлі, а афіцыйна і адкрыта дзейнічае на падставе Канстытуцыі краіны.

І нарэшце, цікава яшчэ тое, што юрыст, прафесіянал, якім безумоўна зьяўляецца гэты самы "па важнейших справах", не сароміцца і не баіцца падпісваць такія паперы. Хаця гэта насамрэч не столькі цікава, колькі страшна.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

о производстве обыска

г.Минск 27.07.97г.

Следователь по важнейшим делам прокуратуры г.Минска Феденко В.А., рассмотрев материалы уголовного дела по фактам грубого нарушения общественного порядка при проведении по инициативе БНФ массовых мероприятий 23.03.97 г. и 02.04.97 г.

Установил:

что, 27.07.97 г. БНФ планируется проведение аналогичного массового мероприятия и по информации ГУВД Мингорисполкома отдельные участники этой акции вновь готовятся к противодействию силам правопорядка.

Исходя из изложенного и руководствуясь ст.167 УПК РБ,-

Постановил:

Произвести обыск в офисе БНФ по адресу: г.Минск, ул.Варвашени,8 с целью обнаружения предметов, специально приспособленных для нанесения телесных повреждений и агитационных материалов /плакатов, листовок и т.п./, содержащих призыв к совершению противоправных действий.

Производство обыска поручить ГУВД Мингорисполкома.

Следователь В.А.Феденко

Постановление объявлено, порядок проведения обыска, предусмотренный ст.ст. 165-170 УПК РБ, разъяснен

"___" июля 1997 г.

/ подпись/

У ЗОНЕ РЫНКАВАГА САЦЫЯЛІЗМУ

Два гады следства, дзесяткі тамоў крымінальнай справы, дасудовыя абвінавачанні з боку дзяржаўных чыноўнікаў ад Лукашэнкі да Куліčкова на адрас Уладзіміра Сямёнава нарэшце скончыліся прысудам абласнога суда, які фактычна абвергнуў большасць абвінавачанняў. Яму прысуджана зняволенне тэрмінам у 3,5 гады за... злоўжыванне службовым становішчам. Шырока разрэкламаваная кампанія па "барацьбе з мафіяй і карупцыяй" абярнулася, як і прадбачылі многія, дэманстрацыяй асабістай помсты "сильных мира сего" чалавеку, які не прыйшоўся да цяперашняга "палітычнага двара".

Уладзімір Сямёнаў, кіраўнік арэнднага прадпрыемства "Магатэкс" і сумеснага прадпрыемства "Сапатэкс", быў кінуты за краты па абвінавачанню ў прысваенні і крадзяжы маёмасці, хабарніцтве на многія тысячы даляраў. Два гады "следства" вымагала паказанні супраць У.Сямёнава ад яго самога і дзесяткаў розных людзей. Штосьці, зразумела, накапалі — любы дырэктар, відаць, не святы, а любыя законы — не ідэальныя.

Уладзіміру Сямёнаву паставілі ў віну, што ён стварыў некалькі прадпрыемстваў на базе дзяржаўнай маёмасці, якія... прыносілі даход і калектывам, і яму. Таксама рабілі ў той час пачатку хоць нейкіх кебічаўскіх рэформаў усе дырэктары. Але ў Сямёнава, на яго бяду, справы пайшлі добра. А тут Лукашэнка якраз пачаў вяртанне да сацыялізму. Прэтэнзіямі да Сямёнава ўлада даволі празрыста намякае іншым удалым дырэктарам: кожны з вас "пад каллаком".

Справа Сямёнава — гэта справа прынцыповая. Калі людзям не даваць магчымасці спакойна зарабляць грошы і паспяхова рэалізоўваць свой уласны патэнцыял, — заўсёды будуць тыя, хто парушыць закон. Разваротныя людзі ўсё роўна сваё заробяць, але пры гэтым недарэчна і не па сваёй волі стануць "парушальнікамі закону". Дзяржава пры гэтым страціць не менш за тых, каго будзе караць. Даходы, з якіх выплочваюцца падаткі ў бюджэт, знікнуць, прафесіяналаў справы паменшае, а рабочыя застануцца без работы. Такім чынам і разваліліся сямёнаўскія прадпрыемствы.

Гэта адзін бок медаля. А другі ў тым, што ў нашай краіне сёння з любым чалавекам улада можа зрабіць усё, што захоча. Не існуе для яе ані права, ані здаровага сэнсу, ані маралі.

Між іншым, многія назіральнікі працэсу сумняваюцца, што "справа Сямёнава" завяршылася. Наўрад ці пазіцыя прэзыдэнта і яго нага атачэння да апальнага прамысловіка змянілася. А значыць можна чакаць новых паваротаў у гэтай дзіўнай для сучасных эканамічных рэаліяў крымінальнай справе. Але ж мы з вамі жывём у Беларусі.

СЫМОН ГЛАЗШТЭЙН.

Міліцыянты ў нас гавораць на "нормальном языке", а суддзя нечакана выявіў веданне роднай мовы

28 ліпеня ў Цэнтральным суддзе Магілёва адбыўся суд над старшынёй гарадской рады БНФ Валадаром Цурпанавым і сябрам Фронту Ігарам Шарым. Ім інкрымінавалася непадпарадкаванне і супраціў супрацоўнікам ОМОН.

...А затрыманыя яны былі яшчэ 14-га ліпеня падчас вечаровага канцэрту рок-гурта "Палац" на фэстывалі "Магутны Божа". Міліцыянтам тады не спадабалася вышываная нацыянальная стужачка на валасах В.Цурпанава ды яго ж кашуля з выявай бел-чырвона-белага сцяга. За тое яго гвалтам і схапілі, а І.Шары з А.Асіпцовым пайшлі следам добраахвотна, каб быць сведкамі і наогул высветліць, за што затрымалі чалавека.

Тым не менш, у пастарунку былі складзеныя пратаколы на ўсіх трох. Назаўтра раніцай адбыўся першы суд, на якім суддзя Шандаровіч С.С. вынес вырок А.Асіпцову: штраф у памеры 750 тысячаў рублёў. Пры гэтым ён адмовіў "злачынцам" у прадастаўленні перакладчыка, не забяспечыў пазоў сведак, акрамя аднаго з міліцыянтаў, процідзейнічаў прысутнасці мясцовых прадстаўнікоў Беларускага Хельсінскага камітэта па правах чалавека. У дачыненні да астатніх абвінавачваемых суд быў адкладзены, бо цвёрдасць і рашучасць В.Цурпанава, чыя "справа" ішла наступнай, і ягонага прадстаўніка ў суддзе Н.Рославай у адстойванні законных правоў прымусілі сп. Шандаровіча гэта зрабіць.

І вось — новае паседжанне суда, якое гэтым разам праводзіў суддзя Юрчанка А.А. Як аб неверагодным здарэнні мусім паведаміць нашым чытачам сэнсацыйную навіну: функцыю перакладчыка ўзяў на сябе сам сп. Юрчанка. З боку абвінавачання выступалі тыя ж самыя міліцыянты, якія затрымлівалі людзей. Аднак галоўнага затрымальніка, сяржанта Букаценкі, сярод іх не было — не зьявіўся. Як заўсёды ў такіх выпадках, амонаўцы блыталіся ў сваіх успамінах і ўказвалі розныя месцы затрымання. Суддзя Юрчанка нават зрабіў схему пляцоўкі перад касцёлам з мэтай дакладнага вызначэння гэтага месца.

Шчыра кажучы, хоць сп. Юрчанка і размаўляў па-беларуску, але забараніў прысутным журналістам аўдыё запіс паседжання, тым самым абмежаваўшы выкананне імі сваіх прафесійных абавязкаў.

Паседжанне цягнулася больш за тры гадзіны, пасля чаго суддзя "удалился на совещание" сам з сабою прыкладна на 20 хвілін. Мабыць, сапраўды цяжка вынесці прысуд невінаватаму... Нарэшце В.Цурпанаву быў прысуджаны штраф у памеры 10-ці "мінімалак", а І.Шарага суддзя апраўдаў з-за адсутнасці складу парушэння ў яго дзеяннях.

Дзяніс НОВІКАЎ.

ЖЫЦЦЁ ПА ДЭКРЭТУ

ПРЭСАВАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ НЯМЕЦКІХ СЯБРОЎ

Нам бы не пашкодзіла вярнуцца на 200 гадоў...

Тыдзень правяла ў Магілёве дэлегацыя пасланцаў Эвангелiскай Акадэміі германскай зямлі Бадэн на чале з доктарам Ульрыхам Лохманам па запрашэнні грамадзянскага камітэта "Дзеці Чарнобыля". Гэта быў сёмы рабочы візіт нямецкіх сяброў — спецыялістаў у тэалогіі, экалогіі і псіхіятрыі. Мэта прыезду, як і ўсіх папярэдніх, —дзелавыя і чалавечыя кантакты, адукацыя і асвета, гуманітарная матэрыяльная дапамога. На гэты раз сюды дадаўся інтарэс гасцей да магілёўскага Клуба беспрацоўных і спроба наладжвання кантактаў з мясцовай праваслаўнай царквой. Таксама ўпершыню візіт быў "адобраны" аблвыканкамам, што паспрыяла аб'ему выкананай гасцямі работы і адчыніла перад імі дзверы, раней закрытыя. У апошні дзень знаходжання ў Магілёве кіраўнік камітэта "Дзеці Чарнобыля" Наталля Рослава і доктар Ульрых Лохман з дэлегацыяй нападзілі прэсавую канферэнцыю, якая выклікала такую цікавасць у мясцовых журналістаў, што ў некаторых момантах пераходзіла ў дыскусыю. У мінулым нумары газеты мы абяцалі чытачам пазнаёміць з яе зместам. Гэта і робім, для зручнасці ўспрыняцця згрупіраваўшы асноўныя адказы на пытанні журналістаў па адпаведных тэматычных раздзелах.

АБ АСНОЎНЫХ ТЭМАХ ДЫСКУСІЙ

Д-р Лохман: Мы правялі тут шмат сустрэч, размоваў і дыскусій, у ходзе якіх абмяркоўвалі асноўныя тэмы сучаснасці, як практычныя, так і філасофскія. Нашай мэтай, якую падтрымлівалі і магілёўскія суразмоўцы, было дасягненне асэнсаванага разумення і нават пераканання ў тым, што ў сучасных людзей няма іншага выбару, акрамя як жыць у міры, кантактна, і працаваць ва ўсіх цяперашніх галінах навукі, грамадскіх адносін і матэрыяльнай вытворчасці не супраць адзін аднаго, а разам. Бо чалавек — гэта не толькі біялагічная істота, але і носьбіт Розума, які мы называем Богам.

Шмат увагі надалі мы вывучэнню розных аспектаў, звязаных з чарнобыльскай аварыяй. Акрамя тэхнагенных і матэрыяльных паследкаў трагедыі нас цікавіць яе ўплыў на псіхалагічны і сацыяльны стан чалавека. Мы заўважаем, што людзі цяпер менш баяцца "прамых" вынікаў радыяцыі, затое псіхалагічнага гнёту не пазбавіліся. Адмоўнае стаўленне да развіцця атамнай энэргетыкі пераважнай большасці вашых людзей — першае аб тым сведчанне. Аднак над альтэрнатывай такой энэргіі, нам падалося, мала або зусім не думаюць ні шэраговыя людзі, ні ўлада. Кіраўніцтва Магілёўэнэрга наогул адмовілася ад сустрэчы з намі, бо не пажадала ў ходзе прапанаванай дыскусіі выявіць свой пункт погляду на гэтыя пытанні.

Плённай часткай візіту былі для нас кантакты з прадстаўнікамі розных канфэсіяў. Упершыню за сем гадоў мы былі прынятыя ў абласным Савеце па справах рэлігій і ў праваслаўнай царкве, дзе абмяркоўвалі неабходнасць больш шчыльных кантактаў паміж цэрквамі і вернікамі. Гісторыя рэлігіі дае больш падставаў для збліжэння людзей, чым для іх раз'яднання і варожасці. Нас парадавала, што праваслаўная царква таксама праявіла падтрымку гэтай выснове. Бо менавіта сумеснымі намаганнямі ўсе цэрквы могуць зрабіць шмат карыснага ў вырашэнні праблем, якія даюць грамадству беспрацоўе, алкаголь, наркотыкі, амаральнасць.

АБ СТАНОВІШЧЫ ПСІХІЯТРЫІ І ЛЯКАРНІ Ў ПЯЧЭРСКУ

Д-р Ровэр: Псіхіятрычныя праблемы, нам падалося, не абмяркоўваюцца ў вашым грамадстве адкрыта. Яны ўсё яшчэ застаюцца таямнічымі. Цывілізаваны свет даўно пераадолеў такі крывадушны падыход да сацыяльнага самаадчування і жыцця чалавека. Мець шырокую кваліфікаваную сетку псіхіятрычных дапамогаў чалавеку — прыкмета высокага сучаснага развіцця краіны. На жаль, гэтаму пытанню ў вас пакуль не надаецца належнай увагі.

Я не першы раз працую ў вашай пячэрскай лякарні. Сёлета яна будзе адзначаць сваё 200-годдзе. Гэты факт параўноўвае ваш горад з Парыжам, дзе падобнай установе сёлета таксама спаўняецца 200 гадоў. Але, зразумела, што розніца паміж матэрыяльнай часткай гэтых лякарняў, ва ўзроўнях абслугоўвання і ўтрымання хворых неверагодна вялікая. У вашай лякарні працуюць мужныя і кваліфікаваныя спецыялісты, пазбаўленыя, на жаль, дзейснай дзяржаўнай і грамадскай падтрымкі. Напрыклад, санітарная служба вашага горада ўпершыню толькі ад нас пачула аб некаторых умовах у лякарні. Не ўсе нашыя суразмоўцы, у тым ліку і ў чыноўных кабінетах, ведалі, што лякарні ў Пячэрску 200 гадоў і што ў свой час яна была добра вядомая па свайму ўзроўню ў Еўропе. Сёння, шчыра сказаць, яна выглядае значна горшай. Мы прыязджаем сюды не першы раз, каб падтрымаць мужнасць дактароў і персаналу, якія працуюць насуперак далёка не адпаведным умовам. Зразумела, што аказваем мы і сціплую дапамогу лекамі, абсталяваннем.

АГУЛЬНЫЯ ЎРАЖАННІ У ДЫНАМІЦЫ ЗА 1990-1997 ГАДЫ

Д-р Лохман, д-р Ровэр, сп. Хан: Мы звярнулі ўвагу на тое, якая вялікая колькасць міліцыянтаў і іншых праваахоўнікаў на вуліцах. Мы не ведаем вашай крымінальнай статыстыкі і нам цяжка меркаваць, чым гэта выклікана, але для заходніх людзей гэта даволі дзівосная карціна: бачыць міліцыянтаў не ў сітуацыі, калі нешта здарылася, а проста ў павольным шпацыры па вуліцы туды-сюды.

Мы заўважылі, што апошнім часам у вас стала больш усяго і ва ўсім дзяржаўнага. Сектар грамадскіх ініцыятываў звужаецца. Цяпер вырашэнне усіх праблемаў знаходзіцца ў Доме саветаў. Мы ідзем іншым, процілеглым шляхам, які нам падаецца больш пераканаўчым. Мы заяўляем аб гэтым і як спецыялісты ў галіне псіхіятрыі, сацыяльных дачыненняў чалавека і тэалогіі. Падчас нашых першых візітаў людзі ў Магілёве кантактавалі з намі больш адкрыта і выказвалі больш ініцыятывы. Цяпер мы заўважылі, што амаль што на ўсе сустрэчы і візіты патрэбны дазвол улады. Нярэдка мы адчувалі, як цікавасць да нас згасала пасля таго, як людзі даведваліся, што мы не маем намеру раздаваць гуманітарную дапамогу. Нашым актыўным парнёрам і нават адпаведнікам застаецца камітэт "Дзеці Чарнобыля", а не дзяржаўныя ўстановы пры ўсёй да іх павазе. Мы перакананыя, што рознабаковасць, разнастайнасць дачыненняў і кантактаў, грамадскія ініцыятывы здольныя палепшыць стан краіны і жыццё людзей. На жаль, у нас склалася ўражанне, што афіцыйная ўлада думае апошнім часам інакш і ўсё хацела б узяць пад свой нагляд і сваё кіраўніцтва. Але замежныя грамадскія арганізацыі, да якіх належым мы, дзеля таго і існуюць, каб умацоўваць і развіваць "народную дыпламатыю", грамадскія пачаткі і пашыраць грамадскі ўплыў на ўсе бакі жыцця. У дзяржаўных установаў ёсць свая сфэра адказнасці і сваё поле дзейнасці. Так па меншай меры гэта арганізавана ў нас.

Занітаваў Г.С.

Салідарнасць — сіла, калі аваподвае масамі...

Па меншай меры год улада не звяртала аніякай увагі на магілёўскі гарадскі Клуб беспрацоўных, які створаны Свабоднымі прафсаюзамі. Аўтарства гэтай ідэі больш за ўсё і не задавальняла нашу ўладу. Адпачатку ўзнікнення Свабодныя прафсаюзы былі ўспрыняты (і працягваюць успрымацца) дзяржаўнымі органамі і афіцыйнымі прафсаюзамі як арганізацыя палітычна нелаяльная. Так яно, дарэчы, сапраўды і ёсць. Аднак гэта цалкам натуральна для людзей, якія аб'яднаціся для барацьбы за свае правы, якія сённяшні дзяржаўны рэжым парушае паслядоўна і ўпарта. А калі гаварыць шырока, дык прафсаюзам і належыць па вызначэнні быць у апазіцыі да практычна любой улады.

Але ж вернемся да тэмы заметкі. Днямі з Клуба беспрацоўных паступіла звестка аб тым, што аблвыканкам распарадзіўся выдзеліць на патрэбы Клуба 20 млн. руб. Абласному аддзяленню Службы занятасці даручана наладзіць дзелавыя кантакты з грамадскім аб'яднаннем беспрацоўных і правесці некалькі сумесных мерапрыемстваў.

ТМ паведамляе аб гэтым не таму, каб ухваліць уладу. Гэта ўрэшце рэшт яе прамы абавязак. Мы хочам падкрэсліць настойлівасць менавіта саміх Свабодных прафсаюзаў, якія дамагліся пераменаў сваім веданнем законаў, прынцыповасцю і адсутнасцю баязлівасці перад уладамі. Гэтая, няхай сабе і невялікая перамога, па вялікаму рахунку сведчыць аб тым, што рабочая салідарнасць і непахіснасць у адстойванні сваіх правоў здольныя перамагаць нават такую ўладу, якая зараз у нас — што не прызнае грамадскіх ініцыятываў і "няўзгодненых" з ёй праяў і дзеянняў.

Як жа мяркуе Клуб распарадзіцца нечаканымі сродкамі? Яны пойдуць на ўмацаванне юрыдычнай службы Клуба, якая ўжо зараз аказвае бясплатна кансультатыўную дапамогу. Ёсць намеры ў стварэнні сваёй "дапаможнай" вытворчасці, прыбытак ад якой пойдзе на далейшае развіццё і ўмацаванне Клуба.

Гэтую інфармацыю паведаміў газеце старшыня Клуба **Сяргей Іваноў**. А нам застаецца толькі выказаць надзею, каб абяцанні ўлады не засталіся "пратакольнымі дамоўленасцямі", а ўвасобіліся ў жыццё.

З лікам 10:0!

Амаль аднаасова ў Дрыбінскім раёне адбыліся дзве знамянальныя падзеі. У раён для сустрэчы з працоўнымі наведаліся кіраўніцтва і творчыя знакамітасці Беларускага тэлебачання. У раёне ж святкаваўся свой дзень шматдзетных сем'яў.

Што заўжды вызначае ўладу, дык гэта ўменне сярод безлічы праблем выбіраць галоўную. Ну што такое для маладога раёна шматдзетныя сем'і ў параўнанні з візітам тэлевізіёншчыкаў. Ды амаль што нічога, свае і ёсць свае, пацерпяць —вырашыла вертыкаль. А таму ўсю ўвагу аддала прадстаўнікам самага "праўдзівага" тэлебачання. На творчы банкет для гасцей і гаспадароў раёна мясцовая ўлада не пашкадавала 5-ці млн. рублёў, а свята сем'яў абышлося ў тры мінімальныя зарплаты. Лік дзвюх сустрэч такім чынам 10:0 на карысць улады.

Уласн. інф.

Союз нерушимый... Працяг тэмы

Вертыкаль пачала ўтвараць яшчэ адну псэўдаграмадскую структуру, якая будзе сведчыць аб падтрымцы "народам" інтэграцыйных памкненняў улады.

Такой структурай стане Беларускі грамадскі камітэт "Союз". Ягоныя аддзяленні зараз пачалі ўтварацца на прадпрыемствах. Так, ужо створаны ініцыятыўныя групы "Союза" на магілёўскім аб'яднанні "Хімвалакно" і заводзе "Сельмаш", а кіраўнікі гэтых прадпрыемстваў узначалілі абласны арганізацыйны камітэт.

Новай старой тэме прысвячаюць паседжанні на ўзроўні аблвыканкама. Каб пераканаць саміх сябе ў тым, што "Союз" вельмі патрэбны, чыноўнікам прачыталі лекцыі дырэктар Інстытута сацыялогіі АН Беларусі Яўген Бабосаў, дэпутат лукашэнкаўскай палаты прадстаўнікоў Валерый Ліпкін, рэктар Магілёўскага педагагічнага ўніверсітэта Міхаіл Аўласевіч. Паралельна з новай арганізацыяй утвараецца і фонд "Единение".

"Рабочым" органам гэтых арганізацый спатрэбяцца памяшканні, аргтэхніка, транспарт і зарплата. Іх здабудуць з бюджэта, як гэта ўжо было нядаўна з БПСМ. На падобныя ідэалагічныя ўтварэнні грошай у нас не шкадуюць.

Уласн. інф.

Бацькаўшчына ў кожнага толькі адна

Напрыканцы ліпеня ў Мінску прайшоў ІІ Зьезд беларусаў свету. Тыднёвік звярнуўся да старшыні абласной арганізацыі БНФ сп. А.Фёдарава, які браў удзел у зьездзе, каб ён выказаў свае меркаванні і пачуцці з нагоды гэтай падзеі. Яна недобрасумленна скажаецца ў дзяржаўных СМІ і на БТ. А вось уражанні відавочцы знутры.

— Зьезд выразны засведчыў адзінства нацыянальна-патрыятычных сілаў (як у самой Беларусі, так і ў замежжы) перад пагрозай страты нашай дзяржаўнасці і знікнення беларусаў як асобнага еўрапейскага этнасу.

Гэта пацвердзіў змест асноўнага дакладу акадэміка Р. Гарэцкага, а таксама і тое, што практычна ўсе грамадскія і палітычныя арганізацыі беларусаў, прадстаўленыя на зьездзе, зусім аднолькава ставіліся да ўстаноўленага ў Беларусі рэжыма Лукашэнкі і яго палітыкі. Гэта праявілася і падчас абрання кіраўніцтва (Рады) Згуртавання Беларусаў Свету "Бацькаўшчына". Радзім Гарэцкі зноў быў абраны на гэту пасаду аднагалосна.

Вядома, Лукашэнка і ягоны рэжым спрабавалі выкарыстаць зьезд у сваіх асабістых мэтах. Але спачатку яны спрабавалі наогул сарваць яго правядзенне. Месца для працы было вызначана ўладамі ў самы апошні момант. Падчас работы на трыбуну выходзілі людзі, якія выступалі з правакацыйнымі прамовамі дзеля ўчынення скандалу. З лістом да зьезду звярнуўся прэзыдэнт, у якім ён насуперак відавочным фактам запэўніваў яго ўдзельнікаў у тым, што, маўляў, у Беларусі сёння ёсць палітычнае адзінства, згода, сацыяльная стабільнасць, клопат пра беларускую культуру і мову ды нямалыя значныя поспехі. Пра гэта ж імкнуліся пераканаўча давесці шматлікія прэзыдэнцкія чыноўнікі, якіх ён паслаў на зьезд...

На трэці дзень работы зьезду Лукашэнка сустрэўся з некаторымі беларусамі замежжа (дарэчы, не дэлегатамі зьезду, як гэта павінна б было быць!). Там зноў была хлуслівая балбатня наконт поспехаў ягонай палітыкі, якую шырока распаўсюдзілі ўсе паднявольныя СМІ.

Неўзабаве вакол зьезду тыя самыя СМІ разгарнулі штучную істэрычную кампанію з мэтай дыскрэдытаваць яго работу і стварыць магчымасць для стварэння фантомнай арганізацыі ў падтрымку рэжыму. У ёй меркавалася сабраць усе пралукашэнкаўскія антыбеларускія сілы як па-за межамі краіны, так і ў самой Беларусі. Тое, што на тэрыторыі былога Саюза ёсць значная частка былых беларусаў, зрэшты, як і людзей іншых нацыянальнасцяў, якія выяўляюць імпэрскую ідэалогію і "прагнуць рэваншу" — не сакрэт. Розум гэтых людзей назаўсёды знявечаны камунізмам. Яны звычайна прадстаўляюць люмпенізаваную частку насельніцтва, якая не хоча паляпшаць сваё жыццё і не ўспрымае ніякіх рэформ. На іх і зрабіў сваю стаўку Лукашэнка.

Але найбольш арганізаваная, не страціўшая нацыянальнай адметнасці беларуская дыяспара добра разумее, што адбываецца на Бацькаўшчыне. Як след, яна адмаўляе рэжыму ў любой падтрымцы. Адпаведна гэта і выклікае ў яго шалёную рэакцыю. Тое, што паказвалі ў гэтыя дні па "кісельнаму" TV - ёсць грубая палітычная антыбеларуская правакацыя.

Мелі рацыю нашыя асноўныя дыяспары ў Вялікабрытаніі, ЗША, Канадзе, Аўстраліі, якія наогул не паслалі свае дэлегацыі на зьезд, каб не пакінуць рэжыму аніякай магчымасці выкарыстаць іх удзел у сваіх кар'ерных мэтах.

Аднак і без іх зьезд яскрава засведчыў, што нягледзячы на ўсе перашкоды беларуская справа, беларускае адраджэнне пашыраюцца і альтэрнатывы гэтаму працэсу няма.

Тунэль ёсць. Дзе святло?

(З апошняга паседжання аблвыканкама)

Інфляцыя і рост цэнаў вельмі непакояць магілёўскую ўладу. На апошнім паседжанні аблвыканкама кіраўнікі вобласці мусілі прызнаць, што цэны раслі ў нас значна хутчэй, чым прагназавалася. І выраслі аж на 40 адсоткаў. Гэта толькі за паўгода. Намеснік старшыні аблвыканкама М.Жук у сваіх разліках нават скарыстаў напрацоўкі апазіцыі, якая прагназуе гадавую інфляцыю ў 90%. Праўда, высокапастаўлены эканаміст супакойвае, маўляў, планка не перавысіць 70-80%. Але звычайнага чалавека такая розніца ўжо не кранае. Бо ні пры тых лічбах, ні пры гэтых грошай яму ня хопіць. І самае галоўнае пытанне, чаму растуць цэны, чыноўнікі сарамліва абыходзяць.

Прычыны, канешне, у эканоміцы, стан якой Магілёўшчына добра адлюстроўвае. Калі губернатар Кулічкоў хваліць прамысловасць, што яна захавала працоўныя месцы і стабільна павялічвае аб'ём выпушчанай прадукцыі, то на самой справе хваліцца тут няма чым. Немалая частка выробленага гэтак жа стабільна ляжыць на складах. А на зарплаты рабочых у такім выпадку ідуць грошы з крэдытаў, якія пакрывае друкарскі станок Нацыянальнага банку. І гэта не ратуе. Вобласць вінна 31 мільярд толькі вясковым працаўнікам. Такім чынам любыя дэкарацыі накшталт росту выпуска прадукцыі, змяншэння ўбытковых прадпрыемстваў, захавання працоўных месцаў, — хісткія і абсалютна ілжывыя. Улады пераконваюць нас не зважаць на "аб'ектыўныя" цяжкасці, маўляў, пад іх кіраўніцтвам ужо бачнае святло ў канцы тунэля. Здаецца, што насамрэч у нас ёсць тунэль, а святла якраз і няма.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН.

Ня трэба блытаць лічбы з абяцанкамі

Статыстыка можа ўсё — сцвярджаецца ў адной знакамітай кнізе. Гэтае выказванне асабліва характэрна для нашай эканомікі. Пры дапамозе статыстыкі любы чыноўнік можа даказаць, што сітуацыя ў краіне паляпшаецца і што эканоміка стабілізуецца. Вядома, калі адны, "правільныя" паказчыкі прамаўляць у голас штодня, а іншыя, якія не даспадобы, не згадваць зусім. Кожны раз, пабываўшы на прэс-канферэнцыі, даведваешся шмат лічбаў аб становішчы нашай эканомікі. Што адметна: яны паляпшаюцца год ад года.

Так, абласное ўпраўленне статыстыкі прыводзіць дадзеныя, згодна якім агульны аб'ём прамысловай вытворчасці за першыя шэсць месяцаў года ў параўнанні з першым паўгоддзем 1996 года павялічыўся на 18,5%. Такіх вынікаў дасягнулі амаль у кожнай галіне вытворчасці, за выключэннем шкляной, фарфорава-фаянсавай прамысловасці і электраэнэргетыкі. Згодна тым жа статыстычным дадзеным на 5,6% павялічылася і вытворчасць прадукцыі сельскай гаспадаркі.

Здавалася б, людзей павінны абнадзейваць лічбы роста прадуктаў харчавання (на 10,5%), віна-гарэлачных вырабаў і піва (на 34,7%). Бо гэтыя дадзеныя даюць падставы чыноўнікам час ад часу сцвярджаць, што ў Беларусі пры "прэзідэнце пачалася стабілізацыя". Так, напрыклад, віцэ-прэм'ер Пракаповіч заявіў, што за шэсць месяцаў бягучага года па валавому ўнутранаму прадукту Беларусь наперадзе ўсёй Еўропы!

Паслухаўшы такія звесткі аб становішчы рэспубліканскай і абласной эканомікі, здаецца, можна паверыць, што ў хуткім часе пачнецца паляпшэнне дабрабыту і нашага горада. Але ўсё ж незразумела, дзе пры такой эканоміцы знойдзем крыніцы яго паляпшэння. Згодна тым жа дадзеным, 76% дэбітарскай запазычанасці прыходзіцца на пакупнікоў, якія завінаваціліся за тавары і паслугі. Не лепшыя справы і ў будаўнічай сфэры. Запазычанасць заказчыкаў склала тут 445 мільярдаў рублёў альбо 28% ад агульнага аб'ёма выкананых работ. Гэтыя факты сцвердзяць, што нягледзячы на рост валавых паказчыкаў, ***большасці людзей катастрафічна не хапае грошай.*** І адкуль іх узяць, калі самая розная прадукцыя вельмі часта не знаходзіць свайго месца на рынках збыту. (Аб гэтым вы з прамоваў дзяржаўных служачых ніколі не даведаецеся). За гэты перыяд сальда гандлёвага абарачэння засталося адмоўным — імпарт перавышае экспарт на 40 мільёнаў даляраў. Асноўным гандлёвым партнерам вобласці застаецца Расія, экспарт з якой павялічыўся толькі на 6%, а імпарт — на 15%... Не спрые стабілізацыі эканомікі і вялікая колькасць стратных прадпрыемстваў (23,7% ад агульнай колькасці).

Вышэйзгаданыя лічбы сведчаць, што ніякія запэўніванні ў "паляпшэнні становішча" не дапамагаюць аздаравіць нашу эканоміку.

Матчыну мову нельга забараніць ані рэферэндумам, ані дэкрэтам, ані загадам

Але, з недобрасумленнай спасылкай на іх, можна перашкодзіць яе ўжыванню, вывучэнню і развіццю. Гэта і робіць, услед за прэзідэнтам, мясцовая ўлада, прымушаючы школы адмаўляцца ад беларускіх класаў. Як і многае іншае, улада робіць гэта не адкрыта, а хаваючыся нібыта за жаданне саміх людзей. За савецка-камуністычнымі часамі такі мэтад у анекдотах называўся "идя навстречу пожеланиям трудящихся".

Абласная арганізацыя БНФ й Таварыства Беларускай Мовы распачалі тлумачальную і агітацыйную работу з бацькамі школьнікаў, якія ў свой час пагадзіліся (або маюць намер зрабіць гэта сёлета) з кіраўніцтвам школаў у тым, "што тыя не маюць магчымасці весці навучанне на роднай мове". Абаронцы нацыянальных інтарэсаў краіны нагадваюць усім пра 50-ы артыкул Канстытуцыі, які **ГАРАНТУЕ** права выбару мовы навучання без якіх бы там не было спасылак. Патрыёты раяць бацькам загадзя, яшчэ да першага верасня звярнуцца ў школы з адпаведнай заявай, а калі яна не будзе задаволена —скардзіцца ў суд.

Беларусам, на жаль, ніколі не хапала павагі да саміх жа сябе і сёння не стае волі і цвёрдасці ў адстойванні сваіх элементарных правоў. Законнае і натуральнае жаданне быць беларусамі і праз школу выхаваць беларусамі сваіх дзяцей не патрабуе аніякага ахвяравання. Затое ёсць добры шанец праверыць дзейнасць Канстытуцыі, за якую прэзідэнт амаль што слёзна прасіў "свой народ" прагаласаваць. Вось бацькі і школьнікі могуць проста высветліць, наколькі "праўдзівая і народная" Канстытуцыя, якую летась ледзь не асабіста напісаў для Беларусі Лукашэнка і якой пахваляюцца на ўвесь свет ягоныя прапагандысты...

Хаця, зразумела, што навучанне дзяцей на роднай мове патрэбна зусім не таму, каб дасадзіць кіраўніцтву. Гэта трэба для будучага нацыі і краіны, для іх шчаслівай роўнасці ў сям'і шматлікіх народаў свету, сярод якіх наш народ не горшы і не бяднейшы ў культурным сэнсе за любы іншы.

Разуменне гэтага для нашых дзетак павінна пачынацца першага верасня.

Уласная інф.

Кашалёк на збан альбо як мая міліцыя мяне сцеражэ

Апошнім часам тэма "міліцыя" набывае ў грамадстве даволі вялікую "папулярнасць". Ачужэла яна народу ўжо даўно, але зараз людзі пачынаюць яе ненавідзець. Усё часцей абураюцца яны дзеяннямі яе прадстаўнікоў, якія палююць, у прыватнасці, на старых нямоглых бабулек, гандлюючых цыгарэтамі ці назбіранымі ягадамі, бязбожна штрафуюць іх (або бяруць хабар). Замест таго, каб лавіць сапраўдных злачынцаў, міліцыянты вельмі часта паказваюць сваё самадурства і некампетэнтнасць.

Днямі са мною адбылося штосьці такое, аб чым мне зараз вельмі балюча пісаць. Але, мяркую, трэба, бо гэтае здарэнне — яшчэ адна старонка закранутай мною тэмы.

Увечары 23 ліпеня, прыкладна ў 22.10 мне "пашчасціла" апынуцца на праспэкце Міру ля кнігарні "Мысль". Я даволі шпарка ішоў у напрамку скрыжавання з вуліцай Першамайскай. Мінаючы дом, дзе на першым паверсе знаходзіцца паліклініка, я пачуў за плячыма настойлівы крык, як мне падалося, п'янага чалавека: "Мужчина, стойте!" Азірнуўшыся, я пабачыў маладога чалавека, які хутка рухаўся да мяне. Я вырашыў спыніцца. Неўзабаве заўважыў, што дзецюкоў ужо трое. Адзін з іх раз'юшана закрычаў: "Стоять!" Разгледзеўшы іх дакладна, я пераканаўся, што гэта тры маладыя сяржанты міліцыі. Усім на выгляд год па 18-20, прыкладна майго ўзросту.

— Ты почему не остановился,...!!!, — вызверыўся на меня адзін з іх.

— Справа ў тым, што перада мной і за мною ішлі людзі, і я не ведаў, што ты клікаў менавіта мяне, — спакойна адказаў я.

— Мы не кричим! Мы при исполнении! — падаў галасок (ён у яго сапраўды яшчэ "ламаўся") другі.

І тут толькі я заўважыў, што ўсе яны — на добрым падпітку.

— Откуда идешь? — пачаў допыт першы.

— З суседняга дома.

— Что ты там делал?

— Прынёс знаёмым вясковае малако.

— Сейчас куда идешь?

— На аўтобус і да дому.

— Адрас! Где ты живешь?

Я сказаў свой адрас.

— Что в сумках? — перайшоў урэшце да справы мой дапытнік.

— Пустыя бутэлькі з-пад малака, газэты...

— Доставай. Прямо сюда, на землю, да поживее. Так... Ага... Кошелек подними. Открой! Что в нем?

— Вядома. Грошы.

— Дай его сюда, — сказаў ён і выцягнуў руку.

— Хлопцы, ведаеце што, лепш ня трэба...

— Дай сюды кашалёк!

— А больш табе нічога не даць?! —урэшце не стрымаўся я.

— Складывай все в сумки. Быстро!

Праз паўхвіліны ён скамандаваў: "Повели!" Двое дзецюкоў ашчаперылі мяне паабапал і пацягнулі невядома куды. Але праз некалькі крокаў усё высветлілася: "Сейчас мы отведем тебя в участок и там покажем "лепш ня трэба". Я тебе дам, хохол чертов! Так, мелкое хулиганство, оскорбление, сопротивление, попытка дать взятку... Мы тебе покажем!" Гэтае прамыванне мазгоў цягнулася ўсю дарогу да пастарунка на Ціміразеўскай.

Мне ніяк не даходзіла, чаму гэта адбылося менавіта са мной? Я пачаў хуценька гартаваць у памяці падзеі апошніх дзён, але нічога вартага такой вось да мяне "ўвагі" ўспомніць не мог. Тады я пачаў шаптаць малітву. "Что ты там шепчешь?!" — не вытрымаў адзін з байструкоў. Але пасля таго, як я перакрыжаваўся, яны мяне амаль што адпусцілі і пачало нават здавацца, нібыта гэта я іх кудысьці цягну.

На шляху да пастарунка мы сустракалі людзей. Амаль усе яны разгублена азіраліся. Адзін чалавек запытаў: "Ребята, а не много на одного?" Аднак пачуўшы "Сейчас и тебя прихватим!", адышоў у бок. А я падумаў, што, згодна са статыстыкай, у нас на 80 чалавек — 1 міліцыянт (у Нямеччыне, напрыклад, 1 на 400), а тут са мной валэндаюцца аж цэлых тры. Шчыра кажучы, я быў вельмі напужаны, яшчэ, мабыць, і таму, што ніколі раней ніякіх справаў з міліцыяй не меў.

На падыходзе да пастарунка мяне ахапіў сапраўдны жах. Гэта было пачуццё скаціны, якую вядуць на бойню, а яна ўсведамляе, што нічога не ў стане зрабіць. Бо дакладна ведае, што гэта — канец. Пакуль мы падымаліся па прыступках, перада мной пранеслася ўсё мае жыццё: наш двор, садок, маці, тата, першая школьная "пяцёрка", першы пацалунак на спатканні з дзяўчынай, бабуля, што памерла на маіх руках.

Дзверы адчыніліся і мяне ўцягнулі ў нейкі пакой. Я амаль не памятаю, што там адбывалася. Здаецца, хлопцы паводзілі сябе даволі агрэсіўна, але за мяне ўступіўся дзяжурны лейтэнант.... Ён штось у мяне пытаўся, я адказваў. Памятую, што ўвесь час там я прасядзеў, упяліўшыся ў адну з дзьвюх крывавых лужын на падлозе (кожная была па паўметра у дыяметры) і чакаў расправы. Фраза: "Молодой человек, можете быть свободны" сталася для мяне поўнай нечаканасцю. Я падняўся, узяў свае клункі і павольна выйшаў. Па-за дзвярыма я пачуў знаёмы галасочак: "Ему просто повезло". У меня міжволі пацяклі слёзы...

Я не мог апрытомець да самага рання. Спачатку вырашыў забыць, выкінуць з памяці ўсё, што адбылося. Але потым зразумеў, што нікуды гэтага не падзенеш. Па тым, як паводзілі сябе тыя міліцыянты, я раблю выснову, што гэткія "здарэнні" ў іх пастаўленыя "на поток". На гэты момант я высветліў прозвішчы ўсіх трох "ахоўнікаў правапарадку". Больш таго, знайшліся сведкі, якія бачылі працэс "задержания". Але гэта ўжо не газетная справа. Гэтую праблему мы будзем вырашаць праз Упраўленне ўнутраных спраў.

Напрыканцы хацеў бы выказаць падзяку дзяжурнаму лейтэнанту за тое, што ён пацвердзіў сваю годнасць афіцэра ды й проста чалавека. Відавочна, што не ўсе міліцыянты заслугоўваюць пагарды.

P.S. Паважаныя чытачы. Тое, што са мной адбылося, я апісаў з абсалютнай дакладнасцю, спрабуючы па магчымасці пазбегнуць эмацыйных адзнак і каментару.

Алесь ФАМІН.

Якія перыядычныя выданні выходзілі ў Магілёве

(Працяг гістарычнага агляду І. Пушкіна)

Акрамя кніг, у Магілёве выходзілі выданні перыядычныя (газеты, часопісы, розныя зборнікі). Першая газета у горадзе — "Магілёўскія губернскія ведамасці" — друкавалася у 1838-1917 гг. у губернскай друкарні. У 1883-1917 гг. выходзілі "Магілёўскія епархіяльныя ведамасці" з дадаткам — рэлігійна-маральным часопісам "Воскресенье". Выданне епархіяльных ведамасцей адноўлена ў наш час уладыкам Максімам. Папярэднікам розных сучасных рэкламных газет былі два нумары "Магілёўскага ліста аб'яў" (рэдактар — выдавец А.Сыркін), выйшаўшыя ў 1901 годзе. Губернскія ведамасці ў 1901, 1902-05 гг. выдавалі дадаткі "Сельскагаспадарчы лісток" і "Магілёўскі лісток сельскай гаспадаркі і палявання". Яны у прынцыпе ставілі перад сабой мэту асвятлення амаль тых жа пытанняў, што і цяперашняя газета "Зямля і людзі". Выходзіў у 1906-1917 гг. "Магілёўскі веснік" (рэдактар —выдавец М.Кахановіч). Гэта была штодзённая грамадска-палітычная газета. Можна казаць, што яе традыцыі працягвае сучасная гарадская газета "Веснік Магілёва". Было шмат іншых перыядычных выданняў. Асабліва на рубяжы 1917-1918 гг. Але, як і выданні першых гадоў Савецкай улады, яны былі недаўгачаснымі.

Са студзеня 1919 г. па май 1925 г. выходзіла ў Магілёве грамадска-палітычная і літаратурная газета "Саха і молат", з кастрычніка 1924 г. па лістапад 1929 г. на рускай і беларускай мовах газета "Магілёўскі селянін", у 1929-1941 гг. "Камунар Магілёўшчыны". Пасля вызвалення Магілёва ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў выдавалася газета "За Радзіму", якая з 1956 г. выходзіць пад назвай "Магілёўская праўда".

Доўгі час росквіту сацыялізма абмежаваную інфармацыю несла гараджанам толькі адна газета (не лічачы раённых і вузка прафесійных шматтыражак). Але ж працэс развіцця дэмакратыі і галоснасці, грамадска-палітычнай актыўнасці людзей прывёў да аднаўлення даўніх традыцый у друку перыядычных выданняў на Магілёўшчыне. І сёння, як калісьці, у Магілёве выходзіць вялікая колькасць газет (уступае, мабыць, толькі Мінску) як грамадска-палітычных, так і партыйных, рэкламных, гарадскіх і абласных, рэспубліканскіх. Усяго больш за 15 выданняў. Адноўлены друк магілёўскага рэгіянальнага часопіса "Магілёўская даўніна", культуралагічнага "ВІР".

Параўнальна няшмат, калі разглядаць выданні ў краінах Заходняй Еўропы, але цешыць сэрца тое, што магілёўскія газеты чытаюць, значыць, яны патрэбны. І гэта добра. Нам бы яшчэ паліграфічныя прадпрыемствы і фундатараў, каб наладзіць друкаванне ў горадзе кніг, патрэбных людзям.

КРЫЖАВАНКА
Перакладзіце на беларускую мову

ПА ГАРЫЗАНТАЛІ: *5. Круча. 6. Этаж. 10. Опивала, питух. 11. Уход (за кем-нибудь). 12. Беспокойство. 13. Оплот. 15. Жир. 18. Утка. 19. Накал. 20. Железный обруч. 22. Яблоко. 25. Богатырь. 27. Пола. 29. Избушка, лачужка. 31. Случай, повод. 32. Петух. 33. Привычка. 34. Жмыхи.*

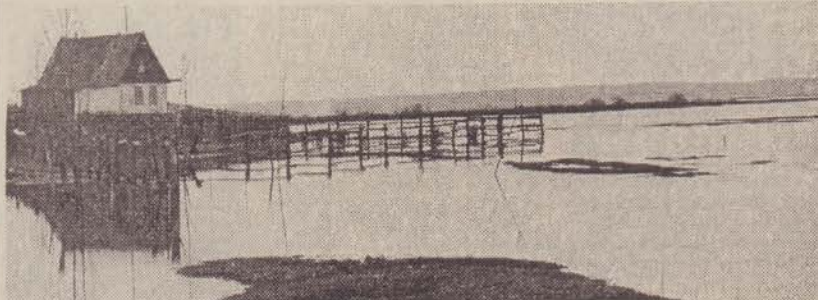
ПА ВЕРТЫКАЛІ: *1. Фокусник. 2. Хохот. 3. Склока. 4. Пробел. 7. Забота. 8. Барабанщик. 9. Верхушка. 14. Оккупант. 15. Гнилушка. 16. Стекольщик. 17. Терка. 21. Предок. 23. Очистки. 24. Проточина. 26. Воззвание. 28. Ревунья. 29. Продовольствие. 30. Попечительство.*

ПАЭТЫЧНАЯ ГАСЦЁЎНЯ ТЫДНЁВІКА

Рэдакцыя працягвае распачатую ў 10-м нумары беларускую паэтычную старонку. Нагадваем, што да нас можна дасылаць свае вершаваныя думкі. Пакуль знаёмім вас з некаторымі цікавымі творамі з шэрагу апошніх нумароў газеты "Наша Ніва".

Сяргей Прылуцкі

Нашы дзеці ня ўбачаць ніколі,
як зьнішчаецца іхняя мова,
не адчуюць сябе ў няволі,
шпацыруючы па дарогах!

Ня ўбачаць яны ніколі
крыві (той, што магла б
не праліцца),
жыць яны будуць толькі
на волі
й аб краіне сваёй клапаціцца!

Пройдзе ўсё, нават помнікі
катаў
на званы пераплавяць
з ахвотай,
і ня будуць больш верыць
нахабам,
зьневажаючым нашых герояў.

Будзе так! Толькі трэба
сягоньня
не сядзець ў закутках
і маліцца —
нам ніхто не паможа ніколі
акрамя нас саміх. Трэба біцца,

аб'яднаўшы ўсе свае сілы
супраць агрэсіўных імпэрый,
прымушаючых ў роднай краіне
госьцем быць і ў хлусьню
сьлепа верыць.

Будзе так! Толькі трэба
няспынна
працаваць, і штодзённа,
плённа
даставаць з глыбокай краіны
пакаленьня няшчаснага
сорам.

На Дзень рэспублікі

АЎТАРКА

Весяліцца і лікуе ўвесь народ
упалілі сп'яну клюб і азярод
упалілі школу фэрму і тартак
толькі бровара ня спаляць аніяк
не упаляць нізашто і анігды,
бо ня выжывуць бяз вогненнай
вады
п'юць мужчыны і кабеты, дзеці
п'юць
навакола бабкі з пляшкамі
снуюць
і ляціць да неба русіш
перамаць
усюды целы нерухомыя ляжаць
дык упалім жа і клюб і азярод
хай блюе балюе пеніцца народ
хай палаюць хаты фэрмы
і платы
трубы склады гумны мышы
і каты!

Правадыр і ворагі

Язэп Вісарыёнаў

Месяц павольна поўз у гару.
Поўнач. За вокнамі шолахі.
Млосна на сэрцы
правадыру, —
зноўку сасьніліся ворагі.
Быццам бы яву, відовішча
ў сьне
бачыў ён, жахам ахоплены,
нібы ня ён, а Зянон на сьцяне
ў рамцы, багетам аздобленай!
Нібы ня ён, а Пазьняк —
прэзыдэнт,
усенародна прызначаны,
а лука-шчэнтаўскі імідж ушчэнт
іхняй ягомасьцю страчаны!
Быццам ня ён, а нібыта над ім
чыняць злачынна рэпрэсію...
Сон адляцеў неўзабаве,
як дым,
ды ж засталася дэпрэсія.
"Сон не ў руку відавочна,
бо блеф!
Мроя капрызныя ў розуме!
Я ж задушыў назаўжды
бээнэф,
хоціць палохаць пагрозамі!!!
Каб не Барыс, дык запёк бы
ў турму
ўсіх бээнэфаўскіх лідэраў!
А каб саюз — гэт-бы
на Калыму
іх да апошняга б вытурыў!
А Калыма — гэта ж
не Вашынгтон!
Кедры там бураць
напільнікам,
кормяць там "Сьнікерсам"
кожны сезон,
зрэдку — апілкамі
з быльнікам!
Ат бы іх дручылі там маскалі
мовай расейскай з жаргонамі!
Бокам бы вылезьлі ім Віскулі
й Хельсынкі ўсе з Лісабонамі!
Я адмяню, калі прыйдзе
пара,
саміты ўсе ды канвэнцыі..."
Месяц схаваўся. Сьвятло
ліхтара
пляміць пакой рэзыдэнцыі...

Басовішча '97

У Польшчы штогод праходзіць фэстываль беларускай культуры. Ён адбываецца ў Грудке ля Беластока. У нашай краіне, на жаль, падобных імпрэз няма. А вось польскія беларусы робяць усё магчымае каб беларуская мова і нацыя жылі. Арганізатарам і спонсарам сёлетняга фэста ўжо ў сёмы раз быў вядомы ў Еўропе мастак Лявон Тарасевіч, які такім чынам робіць свята для польскай і беларускай моладзі.

З 17 па 19 ліпеня перад гледачамі спявалі нашыя "Крама", "Палац", "Уліс", "Зніч", "Гай", "Крыўе" ды іншыя. Сярод польскіх музыкаў варта адзначыць гурты "Зэ Дзверы" і "Брага". Фэст у цэлым адбыўся на славу нягледзячы на дрэннае надвор'е. Моладзь танчыла і весялілася. Можна сказаць, што беларусы Беласточчыны і ўласна Беларусі адчувалі сябе адной сям'ёй.

Будзем чакаць цяпер наступнага лета, каб сустрэцца зноў у асяроддзі ўжо старых сяброў і роднай мовы.

АЛЕСЬ ТАБОЛІЧ.

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Інфармацыйна-аналітычная газета, заснаваная Магілёўскай гарадской асацыяцыяй "КОЛА СЯБРОЎ".

Зарэгістравана ў Дзяржкамітэце Рэспублікі Беларусь па друку за № 831.

Газета выходзіць па пятніцах, пераважна на беларускай мове..

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 212030 г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

ТЭЛЕФОНЫ: 31-04-15, 22-97-82

Газета набрана і надрукавана афсетным спосабам у Магілёўскай абласной друкарні імя Я.М.Свярдлова. Зак. 15. Тыраж 2100 асобнікаў. Кошт 2000 руб.